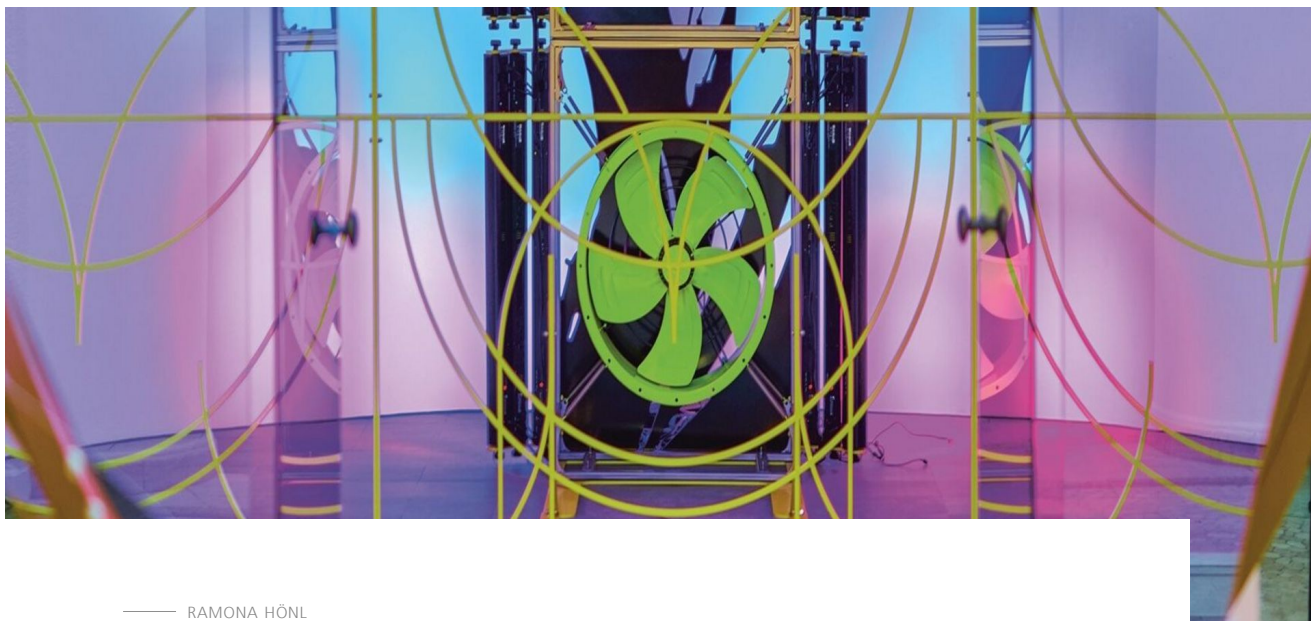

— RAMONA HÖNL

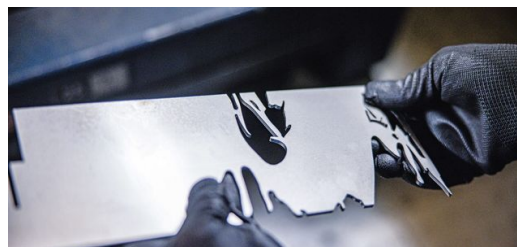
Plåtkonst från Budapest: Laser skär de finaste formerna

I södra Budapest svetsar, lasrar och bockar det lilla familjeföretaget Intertechnika specialtillverkningar för konstnärer från hela Ungern. Team bestående av designers, maskinister och konstnärer producerar produkter som är unika och får internationell uppmärksamhet på utställningar. Och samtidigt får de värdefull erfarenhet för serieproduktion.

Lasern skapar konst: Mot silhuetten av en skog av laserbehandlad plåt vandrar ljusa former genom tusentals lysdioder till rytmen av meditativa ljud. Väggmålningarna andas till musikens rytm från klangskålar, kontrabas och det ekande ljudet av en gonggong. Techno möter Zen. Den ungerske konstnären Márton Nemes ägnade två år åt att planera och skapa utställningen "Techno Zen." Sommaren 2024 skapade han den ungerska paviljongen på Venedigbiennalen, den största utställningen av samtidskonst i världen. Detta möjliggjordes av Intertechnika, ett litet ungerskt familjeföretag. De skar och bockade många av de abstrakta formerna med hjälp av tekniken från TRUMPF.

<p>Peter Alasztics (i mitten) och hans bror Márton är andra generationen i familjeföretaget. 1991 grundade deras föräldrar Jullianna Alasztics. Kov.cs och B.la Alasztics företaget Intertechnika. I början av 2000-talet lär de känna TRUMPF. 2002 köper de sin första maskin, en TruMatic L 4030. Sedan finns det inget som kan stoppa dem.</p>

<p>Specialtillverkning: Intertechnika lär sig av specialuppdrag och använder kunskapen för serieproduktion.</p>

<p>Visioner: Peter Alasztics tar in konst i familjeföretaget och söker ett gemensamt språk mellan konstnärer och ingenjörer.</p>

Från den tunga industrins centrum till konstscenens mötesplats

Stora delar av dessa väggmålningar och skulpturer skapades i distriktet Csepel i södra Budapest. Donauön var förr ett centrum för tung industri; från 1892 till 1993 byggde företag som var baserade där motorcyklar, bilar och nyttofordon. Idag är en av de kulturminnesmärkta industribyggnaderna Intertechnikas huvudkontor. "Vi är ett litet företag för uppdragstillverkning", säger Peter Alasztics, "vi bearbetar cirka 28 000 ritningar per år och baserat på dessa tillverkar vi allt från transformatordelar till höljen för Siemens."

Men inte bara det. För med sina lasrar och bockningsmaskiner har de 64 medarbetarna utvecklats till specialister för specialtillverkningar sedan två decennier tillbaka. Deras TRUMPF maskiner skär, bockar och formar plåt för konstnärer från hela Ungern, och designteamet testar gränserna för vad som är möjligt. "Vi gillar verkligen att ta på oss så komplicerade uppdrag", säger Peter Alasztics.

» **"Vi är ett litet företag för uppdragstillverkning. Vi bearbetar cirka 28 000 ritningar per år och baserat på dessa tillverkar vi allt från transformatordelar till höljen för Siemens."**

Peter Alasztics, VD Intertechnika

Peter och hans bror Márton är andra generationen i familjeföretaget. 1991 grundade deras föräldrar Jullianna Alaszticsn. Kov.cs och B.la Alasztics företaget Intertechnika. Företagets första år präglades av turbulensen som uppstod när Sovjetunionen splittrades. De börjar med att bygga och underhålla CNC-verktygsmaskiner, men bara några år efter att företaget grundades förlorar tekniken sin betydelse. 1999 flyttar de in i industrimonumentet på Donauön. År 2000 köper de sin första laser, en begagnad 1,5 kWh laserskärmaskin, och övergår till plåtbearbetning.

Intertechnika blir en teknikpionjär i Ungern

"Laserteknik och plåtbearbetning var på den tiden fortfarande relativt nytt i Ungern. För oss var det här en möjlighet att vara delaktig i en ny teknik redan från början", säger pappa Béla Alasztics. Med de första stegen får de hjälp av en vän som är maskintillverkare och redan arbetar med laser. I början av 2000-talet lär de känna TRUMPF. 2002 köper de sin första maskin, en TruMatic L 4030. Sedan finns det inget som kan stoppa dem. Företaget introducerar ny teknik som den automatiska laserskärmaskinen i företaget.

"Vi var ofta de första i Ungern att prova innovativa förfaranden från TRUMPF och fick alltid mycket stöd från företaget under implementeringen", säger Béla Alasztics. De historiska hallarna var en utmaning för TRUMPF redan från början. För Intertechnika kan visserligen utöka sitt utrymme i den stora anläggningen på Donauön men inte bygga om det. "Då hade vi bara 20 centimeter utrymme under taket för en laserskärmaskin", förklarar Peter Alasztics, "men TRUMPF hjälpte oss att utnyttja layouten på bästa möjliga sätt." Företaget från Ditzingen fortsätter att hjälpa Intertechnika att utvecklas vidare. "Den första lasern från TRUMPF gav oss helt nya möjligheter", säger han.

<p>Precision: Produktionen av konstföremål handlar inte om snabbhet. Det handlar om vad som är tekniskt möjligt.</p>

<p>Arbete vid maskinen: Ingenjörer, konstnärer och produktionsmedarbetare lär av varandra och utvecklar ett gemensamt språk.</p>

2005 tog Peter Alasztics in konst i företaget. Inte helt utan att hans föräldrar oroade sig, erkänner hans pappa. Under sina studier på Visart konstskola i Budapest lärde Peter Alasztics känna den nu 80-åriga konstnären István Ézsiás, som var intresserad av plåtavfall från produktionen. De inleder sitt samarbete och Alasztics funderar över hur familjeföretagets maskiner kan skära och bocka konstföremål.

"Att hitta ett gemensamt språk mellan konstnärer och ingenjörer var en speciell uppgift", säger Béla Alasztics. "Konstnärernas sinnen är fria; de är inte intresserade av materialens fysiska egenskaper eller deras begränsningar", säger sonen Peter Alasztics, "med ingenjörer är det precis tvärtom". Medan hans bror Márton studerar företagsekonomi blir han grafisk formgivare. Hans masteruppsats vid konstinstitutet vid Berlins universitet för konst handlar om hur ingenjörer kan samarbeta med konstnärer. Efter hand lär han och designteamet på Intertechnika sig om konstnärernas önskemål och krav och implementerar dem.

"Att arbeta med plåt och laser har öppnat upp helt nya föreställningar för mig."

Márton Nemes, multimedialkonstnär

Att lära av konstnärer

Márton Nemes arbetar med Intertechnika sedan 2017. På den tiden letade han efter någon som kunde skära en specialbelagd plåt i regnbågsfärger. Materialet är dyrt och så speciellt att endast Intertechnika vågade ta sig an uppgiften. "Vi hade aldrig sett sådant material förut - och har aldrig mer gjort det sedan dess", säger Peter Alasztics. Skärningen lyckas.

Nemes är fortfarande nöjd med resultatet och presenterar dessa verk i många av sina separatutställningar. "Fram till dess hade jag ingen aning om att sådan teknik fanns. Sedan dess har hela mitt förhållningssätt till mina skulpturer förändrats", säger han. Nästan alla skulpturer idag är skapade i nära samarbete med Intertechnika. "Innan jag upptäckte Intertechnika arbetade jag med helt andra material. "Att arbeta med plåt och laser har öppnat upp helt nya föreställningar för mig.", säger Márton Nemes.

<p>Främmande världar: Intertechnika gör ovanliga silhuetter med lasern som konstnären Márton Nemes sätter ihop.</p>

<p>Inside Outside kombinerar rostfritt stål, stål och ljus i en dynamisk skulptur.</p>

<p>Techno Zen: Superposed and Entangled sträcker sig över två väggar.</p>

<p>Skulpturen Superposed står i mitten av paviljongen.</p>

Intertechnika har blivit en institution inom den ungerska konstscenen. I samarbete med det lokala konstuniversitetet genomför studenterna sina slutprojekt där varje år. Peter Alasztics uppmuntrar designteamet på nio personer att tänja på gränserna. Med hjälp av sina maskiner producerar de enskilda stycken, men samtidigt lär de sig tekniker för sin serieproduktion. Till exempel har de tillverkat lamphöljen för den berömda Széchenyi-kedjebron över Donau, eller tillverkat bryt-, rep- och stöttåliga höljen för surfplattor för fängelsefångar – allt med kunskap från konstverken.

I nästa steg vill de två bröderna öka automatiseringsnivån i sin produktion. För detta används TRUMPF mjukvaran Oseon. De följer sina föräldrars tradition att ständigt investera i ny teknik och mjukvara. Oseon ska göra produktionen av standardprodukterna mer effektiv och ekonomisk. Detta lämnar mer utrymme för konstprodukterna, för de enskilda verken. "Innovation kräver tankesättet att alltid vilja skapa något nytt", säger Peter Alasztics. "När någon tror att något är svårt att producera, tittar vi på konstverken och inser: Det går! "

RAMONA HÖNL

TALESPERSON VERKTYGSMASKINER

